I

مرآت امور

قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم مالك البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي محمود خان وقفا صحيحا شرعيا حرره الفقير أحمد شيخ زاده المفتش بأوقاف الحرمين الشريفين عفي عنهما

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بي قياس وشكر سپاس اول پادشاهه جلت عظمته
كه شعشعه انوار اسرار ارواح واقمار قلوبي مضيق
عدمدن صحراي وجوده كتردي وخرد خرده داني
كه نوعك سبب سعودي ونفوذ وجودي دريا
دي بوادي كمال جمالندن حيران قلدي حطه
امكان خاكي لرندن نوع انساني ولقد كرمنا بني
آدم تشريفيله مشرف ايلدي وحملناهم في البر والبحر
موجنجه سلوك طريق دشت دريايي مسخر ايتدي ورز
قناهم من الطيبات مقتضاسنجه تارة ماكل لذيذ
ومشارب هنيئله كه غذاي بدندر وتارة اكتساب
معارف واقتباس علومله كه غذاي روحدر منعم

ومتنعم قلدي ودرود نامعدود اول ارواح زاكياته كه
هر بري صدر نبوتده وسرير رسالتده چندين هزار سركشته
تيه ضلالتي سرحد هدايته ييردي صلوات الله عليهم
اجمعين وعلي الخصوص اول سلطان سرابستان سيادت
وآفتاب آسمان سعادت كه شاهنشاه لقبي منشور لرنك
سطورندن وما ارسلناك الا رحمة للعالمين برسطردر
كمال قربي مكتوبندن كنت نبيا وآدم بين الماء والطين
برحرفدر محمد رسول الله صلوات الله عليه وعلي آله
واصحابه الطاهرين الي يوم الدين بعد مترجم كلمات
ومبين اشارات الفقير الضعيف محمد بن المرحوم مولانا
پير محمد عفا الله عنهما الرب الاحد بعض ملوكك
اشارتلريله دلدم كه نصيحت نامه افلاطوني تركيه
ترجمه ايدب بعضي دخي اخبار وابيات ضم ايدب جدتلرنه

هدیه ایدم بیاصنه کلدکد نضکره انلره متیسر اولمیوب بر
زمان تاخیر واقع اولدی الابردن بوکا محل کم اوله
که آکا تحفه ایدم دیو متحیرکن ناکاه کانّه هاتف غیبدن
ندا اولدی که ای بیچاره اول کتاب تحفه ملوک‌چون ترجمه
اتمشدک فرصت غنیمت کرب اکمل ملوک الروم فی الدوران
اصف العهد والزمان باسط الامن والامان ناشر العدل
والاحسان حاتم جود العصر والاولن سیف معرکه عساکر
المسلمین الامیر المکرم صاحب السیف والقلم قوام الدولة
والدین قاسم بک بن المرحوم المغفور خضر پاشا مدّ الله
ظلال عاطفته علی البرایا خدمتلرنک خاک پای حیات
بخش جان فزاسنه هدیه ات که اکتساب معارفه
وتدبیر ممالکه کما ینبغی طالب وراغب در فضلنک واهل
کمالک قدرن واحترامن بلمکده بی نظیر وعدیم المثل در

بو فقیر دخی خطاب هاتفی استماع ایدب اول صاحب دولتک
تراب عتبه سنه که اکسیر سعادت ومعدن سیادت در هدیه
ایدم کتحفة النملة الی حضرت سلیمان عزم شول میدوثوق
ورجاء صادق برله که بو حقیری فقر وذلت طپراغندن
قلدرب غنا وعزت مقامنه یتره حضیض خمولدن
اوج قبوله ارشدره فقر عطشنده محروقکن احسانی سیلنه
قندره بو قلق کردابنده سرکردان اولمشکن غنا کناره
سینه ایروره تجرید لک غبارنی عطاسی بحرنده پاک ایده
خلق عالمدن بی نیاز اده تاکه بو بیچاره دخی مرفه الحال
اولب حضور قلبله اوقات شریفنده دولت دعاسنی ازینه
فرض عین بلوب اول خدمته مداومت کستره والله الهادی
الی سبیل الرشاد بو رساله مرآت امور دیو آد ویردم تاکه
بوکا نظر ادب تدبیرک حسن وقبحن مشاهده ادب فاینده

طوتلر مكارم اخلاق كرامدن مامولدركه عين رضا ايله ملا
حظه ايليوب سهو خطاسنه شرف اصلاح ارزاني كوره لر
بلكه كه بو مختصري ترتيب ايتدم ايكي مقاله اوزرنه
اوّلكي مقاله ملكلر نصيحتنده در ايكنجي مقاله جميع خلايقه
نصيحتنده در فايده سي هر طبقه اهلنه شاملدر اوّلكي
مقاله ايكي باب و درت فصل اوزرنه ترتيب اولندي
ايكنجي مقاله دخي ايكي باب و درت فصل اوزرنه ترتيب
اولندي اوّلكي مقالنك باب امام حكما افلاطون
الهي كه حكمت نظريه ده و عمليه ده قوت ناميسي واريدي
استدلال و اشراق طريقيله باب نصيحتنده ددي ملك
لرك كمال تابع اولدقلري شريعته خدمت ايتدكلرينه و نبي
لري سنتلرن احيا ايتدكلرينه كوره در نقصانلري انلردن
غافل اولوب و كاهللك ايتدكلرينه كوره در زيرا شريعته خدمت

ايتمك انلري قلاوزلر كندو اوزرلرنه واجب اولني اشلمكه
و اوزكلره واجب اولني اشلتمكه دخي ديدي اوزون دولتلر
ظاهر اولور بر جماعتك بر بريله اتفاق ايتدكلريله رسملري
ترك ادب حقايقه نظر ايتدكلريله و كندولردن اولويه
حسن طاعت ايتمكله بر تحصين دشمنلر خوفندن امين اولسلر
نصرتدن تنعمه وهزله دشمنلر نعمتلردن نصيبلرينه كوره
دشمن دفعنك اسبابن احضار ادرلر و تن لذتلرينه ميل
ادجي كسلري اره لرندن حكم اسلري و نامداراتمزلر
دخي ديدي خطالرك قبيحي و خلقه زياده ضررلوسي
ملكلرك يكلدوغي در زيرا اول نسنه حلقي بر بر نظام
اوزرنه ايلر دخي ديدي ملك كركدر كه فضايل اهلن
اراق يرلرده كندودن نايب قلا زيرا انلر اولاشي
بشارتلر اما شول كسنلر كه كندو نفسني كركي بكي ضبط

ادەمیه انی حضرتدن اراغ ایلمیه تا تربیتیله طغرلدنجه
انکچون که انلر قل کبیدر اتالری انلری دسه دخی دخی
دیدی ملك کرکدر که مشورت ایلیه شول کمسیله
که صلاحدن و فسادن کندویه کلن آکه دخی کلمك
لازم اولا مشورت اتدوکی اشدن جمیع دخل ولانا حوالی
اکا بلدره والا اندن کزلدوکنه کوره اول رایده تقصیر
اتسه عجب دکل دخی دیدی ملك کرکدر که مشورتی
واج مصاحبتی عالم کمسیله اوله تا انك کبی عالمکه نفس
آرزولرینه میل ادجی اولمیه دخی دیدی تحقیق برکشینك
بر نسنه ملکه خوش کلسه کرکدر که آنی طرح ایلیه اما
کرکدر که اول نسنه و باقی خولرنده فکری عظیم اده زیرا
هیچ بر شخص یوقدر که حق تعالینك شریف عطاسندن
محروم قلمش اولانته که بیت دمشق لکن در

تانی ولا تعجل بلومك صاحبا لعل له عذرا وانت تلوم
صوچ اتسه تیز قاقمه یاره زنهار اولا که صوچ عذرن بیلیه یار
دخی دیدی صوچی بغشلمق صلاحه قابل اولنلری او کردوکی
مقدارنجه قابل اولمیانلری آز دردنته ابو الطیب بیت
ووضع الندی فی موضع السیف بالعلی مضر کوضع السیف فی موضع الندی
سیاست محلنه لطف اتسه آدم زیان ایلیو نتکم قیلجه نم
دخی دیدی ملك کرکدر که الی التنده غیلری اصلاح اتمکه
شروع اتمدن اول کندو نفسن اصلاح ایلیه والا اغاج اکر
یکن کلکه سن طغرلتمغه شروع اتمش کبی اولور دخی دید
بر نفس ضبطنه قادر اولمین حیف نفس ضبطنه نته قادر اولا
دخی دید ملك کرکدر که عوام الناسدن حجابی اولا
زیرا عوامك طبیعتنده برکیبی نه اکرام اتمك وار در
هر که انلرو کله حجابسز انبساط ادرصنرلرکه کندولرك

مثلي در دخي بي ادب اولورلر دخي ديدي ظالم ملكك زماني
عادل ملك زماندن آز اولور آنوكچون كه ظالملر نظامي
بوزيجي و عادل دوزيجي در عالمك نظامي دزلك ازرنه
در بوزلق ازرنه دكلدر دخي ديدي ملك كركدر كه
الرو كلور دولته دشمن اوليه وانك ثقلتي آز آز كوره
كلنه اچوره والا اول الرو كلمك له كندو كرو دونر
دخي ديدي دولت بكت اولور اورته يشلو اولور وقوجه
اولور قوجقن طشره دن كلن فوايد ملك واتباعي مستحق
اولدقلرندن زياده اولسه دولت بكتدر قوتي زياده
در قوجقن انلرك احتياجنجه اولسه اورته يشلو در قوجقن
ازا داولسه ضعيف در وآخر عمريدر دخي ديدي
ملك بر ملككله دخي دوست اولسه ازرنه واجب
اولور كه انك دوستيله دخي دوست اولا ولكن

واجب اولمز كه دشمنيله دخي دشمن اولا زيرا اول اش
انك تابعلرنه واجب در مثلنه واجب دكل كيشينك
خيرلولغي كامل اولمز اكي دشمنله دخي دوست اولمينجه
دخي ديدي ملك كركدر كه تن خوشلغنه ملازمت
كسترميه زيرا انه يرمز عادت لر طوتلمقدن غيري آفت
اولمزسه دخي اول عيب كافيدر دخي ديدي ملك كركدر
كه عطا قلمغه احسانه محل اولان كسلري اختيار ايده
نته كه تخم اچون يرك ايوسي اختيار اولنور دخي ديدي
دولت ابتدا اولنور عدلله وهيبتله وعطايله دخي
اورته حاله يتشسه تدبير اولنور احسانله وهيبتله
وآخر اولمسي احسانله ومحابايله اولور دخي ديدي
قنقي ملك كه عدلله وحقله قايم اولا رعيتلرنك ظاهر
لرنه وكوكللرنه دخي مالك اولور قنغيسي كه جورله وقهرله

قايم اولا انجق ظاهرده تملقلرنه مالك اولر و باطنلري
ازكه ملك استركه جميع اجزالرنه بله مالك اولا دخي
ديدي خلايق قديمي اولولري قلمدوغندا الجق كورر
دكلدر ملكلر انلرك ازرنه اولو دردلدكن مشكل كرر
نته كه مير خسرو بيتنده دمشـــــد ركه

اكر بلند شود سفله ناكهان نقصا علو همت او را بدل خيال مبند
كتاب بحر مضاحك چنانكه اصلست كجا بلند شود كر نهي بر محل بلند

تركيه ترجمسي بودر

اكر ادني كسنه بولسه رفعت انجصنه كه اولا عالي همت
كه رحل استينه قوسك اولمز اعلي چونكه دنيده كتاب بحر رتبت

ملكك عطاري و احسانلري كوكلي سودوكنه و عقوبتي كوكلي
سومدوكنه اولدوغي مدبرلكدندر وليكن عطاسي و عقوبتي
عقل و شرع واجب ايتدوكنه اولمق دولتندن و مقبللغندندر

دخي ديدي ملكك مدبرلكنه دلالت ايدر خبير اولمين
كسنه لرله مشورت ايتمكي خوركوردوكي دخي ديدي
ملك كركمز كه عقوبت بيورمغي اونكه كسنه امرليه زيرا
اهل مملكتك هيبتي سياست ملكك النده اسه اندن اولر
دخي ديدي روحي شريف خدمتكاره برسوز سويلدوكك
اجرتندن اقچه زياده ايتمكدن سوكلودر دخي ديدي
ملك كركدر كه اصحابندن محبت طلب ايده هيبتي جانلرنه
قرار طوتدقدن صكره ليكن ابتدن اوكدن طلب ايتسه مشكل
اولر دخي ديدي ملك بركسنك يوقرو مرتبيه لايقدر غني
بلدكدن صوكره اني اعلا مرتبيه تيرمسه كرو اني مرتبه
قوسه عدل ترك ادب بحكلكني ظلمله ايتمش اولر علامت
سعادت دكلدر نته ارسطاطاليس حكيم ملك الحكماء
افلاطونه مرتبه استعدادندن اظهار ايتمكه كلمجك بر ديدي

كه مجلسنده جميع شاكردلرندن اشغه انوره لابد جميع
شاكردلرندن اشغا اتردي تاكه بر كون جمله سندن
بر سوآل اتدي هر بري سيلدي خطا ايلدي اول سيلدي
صواب سيلدي افلاطون ايتدي طور عقلك كسندن دوكي
يره اوتر بس طوردي جميعي سندن يوقروا اوتور دي دخي
ديدي ملك كركدر كه فضل اهلن مملكتندن جمع
ادب حاجت اولن مكانلرينه خوش طوتب صقليه وشر
اهلي يرين كسلري سره چقره نته كه طبيب بدنه كرك
اخلاطي سقل كركن دي دفع ادر دخي ديدي تجين
بر ملك انسه فرصتي ضايع ايلر وحيله ايلمكدن
وكندوي صقلقدن اولولنر وشيله صنركه كندونك
اشي هان كندو يله تمام اولر بس دشمني انك اوزرنه
طغرو بولمق آسان اولر دخي ديدي ملك كركدر كه لايق

ومحل اولين كمسيه اوممادوغي عطاييني اتمميه زيرا اول انك
كب كمسنك نفس آزدرجي در توجهن نجته دندر كله
دخي ديدي ملك كركدر كه قيتم عالمك دشمنن دوست
ادنميه واول بر كسنه دركه غضبي تحي ولا وايلكه يوز
لوت اده وقوتلرينك شريفن خسيسه خدمتكار اتمز الا
وصحيح لكي ظاهر اولن نسنه لره انكار اده دخي ديدي
ملك لرك استادي اولدر كه خلقك هنرلرن وعيب
لرن كندويه خدمتنا ندوره نته كه طبيعت قوي اولسه
بي مز غدالردن دخي منفعت اولور دخي ديدي ملك
كركدر كه تمام اولن اردن كندو اشي انوكله تمام اولن
اريني يادده سوه زيرا اولكي اشي انوكله نظام طوتر
اندن زياده كركلوسي در نته كه ابو علي بن سينا ملت
اسلامده ذهن وزيرك لكله جميع كمالي جمع اتمشكن

سلاطين عجمدن تاج الدوله قتندن اكنجي وزيردي انك
اولو وزيري نظام الملكدي وزير لكن شيله كمالي وار
دي كه تاج الدوله بر ملكك دخي مملكتي فتحنه لشكر
چكمشدي اورته لرنده يدي كوننلك يول قلجق بر قوخا
صلر يله خلوت آوه آتلندي مكر اول دخي برنجه بكرك
نيره بهادر كنديمشدي كه جهدا دب لشكردن آدم
الالر كتوره لر ناكاه بونلره طوش كلدلر سلطانله
برتچي الدلرنه كسيلرسن دينجك سلطانك ميرشكا
لري يوز ديدلر خبر نظام الملكه يتشدي وقتي
كه يتوب الجي قومقدن نوميد اولدي هرنه تدبير
ايلديسه ايلدي لشكري اول موضعده ساكن ادب
كندو الجي صورتنده اول ملكه كلدي وقتي كه انك
كلدوكن اشيتدلر صلح اميديله شاد اولدلر چونكه

خبرن صوردلر ايتدي بلرميسز كه سلطانك هيچ ظلمنه
بنم رضام يوقدر ايتدلر بلي سيرت حميده يله مشهور
سز ايتدي امدي سزوكله دخي بو اشي اتمسنه راضي د
كلدم المدن كلدكجه منع اتمكن يدم بحمد الله كه برساعت
سعيده يتشدي مجال بولدم اندن احتياط اتدم كه
سز سز كشتلك ايده سز كلدم كه سزه دخي نصيحت ايدم
ايتدلر خير مقدم زهي دولت بزم كه سز كلدكوز باري
مصالحه بابنده هرنه د ديسه قبول اتدلر كندويه و سلطانه
هديه لر وير هدلر كتنه دلر كوزلرلركه طوتسقلري اكا
منتله ورلر هيچ الكمدي كچه دلر واردكده ايتدلر سلطانك
امير شكارلري طوتلدي نه كون طوتلبدرد دي وقتن
خبر ور دلر ايتدي امير شكارلر دكلدر زيرا اول كونلرده
بن انلري كوردم مكر طغا بنجي لر طائفه سندن اولالر

باري هر كسه انلري خلاص ايدب بنم كله كندي ملك سلطانه
خوش كلي ايتدي نچون كلميه دوستلقدن روادركه ايله
اين سن چون خلاص اندلركيجه وكندي الدي وتجديد
اكي كوندن لشكر قوشدردي دخي افلاطون الهي
ديدي ملك كركدركه اوينا بجيلر وكلد يجيلر قتنده
حاضر اولقدن اوتانه زيرا انلر وكله انسن طمتوق اذن
دخي دني نسنلره ميل ايتدورر بس بريرز صفتلر غالب
اولر ايو صفتلر اوزرنه دخي ديدي ملك كركدركه
قلوبه مالك اوله كندو لشكرلرندن انصافله ودشمنلر
نيك شرندن قورترمغله واهل كماله مالك اولا
شفقت وعفو وعطا يله تتمه كه حكايت اولندي
اسكندر زمانك شجاعتله مشهورلرندن بري
متغلب ولب خروج ايلدي چوق فتنه وفساد ايلدكدن

صوكره اسير ايدب اوكنه كترلدلر اسكندر عفو بيردي
نديملرندن بري قطع غضبنده ايتدي اكر سنك يروكه
بن اولسيدم درحال الدررددم اسكندر ايتدي چون نتم
يرمده بن اولدم الدررمدم عفو ايتدم دخي ديدي
ملك اولانه واجب دكلدركه هر صكره كلني قديمي
يولداشلرندن مقرب ادنميه كمال اهل اولب مقرب
ادنمكه لايق اولمجق كورمزمسن كه آرزو بزمله طغلدن
يولداشدر اي نچه مدتدن صكره كلور حال بودر
راي يقين اولمق اولي در آرزو يقينلغندن دخي
ديدي ملك حيله لرندندركه كندودن كيندب
دشمنه وارني شرله الكزلد واكدرزلر وصوكنه
قلانته ضرر كترمزلر واوزكلردلنه سيلدرلركه انه
وار دغي بو ملك مصلحتي اچون درتاكه انك آنن مرتبه

قلبيه وحسن مراجعتدن نومید اولميوب کوکلی
یومشه دخی دیدی مملکتك ملکی ازرنه اکثر اضطرابی
شجاعت اهلندن اولور زیرا قچن انلر مرتبه لرندن
زیاده تجاوز اتسلر کندولردن اوزکی حقیر کورورلر
بس غالب اولورلر نیجه لرك ازرنه که کندولردن
انلرك تقدمی اولی در لاجرم بونکله نظام مملکت مضطرب
اولور بس کرکدر که ملك هر قوتك نصیبنی حقنه کوره
وره وانلری صقلیه زیاده ونقصاندن دخی دیدی
ملکلرك افضلی اولدر که عدله ذکر باقی قله وکندودن
صکره کلن دخی انك فضایلن جمع اتمکله فخر اده دخی دیدی
ملك کرکدر که هر امر عظیمده آز مشورت اتمیه درت
کره ایلیه اول یکتلرله اندن اورته لولرله اندن
بیرلرله تا صواب ظاهر اولا دخی دیدی برکسیه نظر

ایدب زمانسی قودغی محلدن حقیقتده انك قیمتنه لایق
مقامه یترمك ملکلرك عالی همتلو اولدوغندن دخی
دیدی ملك بد ملك مستحق در اول کسیه که رای کندو
رایندن الرو الا ملکك ازرنه امین لکی زیاده اولا
دخی دیدی ملك کرکدر که اوج طبقه اهلن اوج نسنیله
رعایتده بوجه طبقه اهلن تحملله واورته طبقه ا
هلن احسانله والچق طبقه اهلن خوفله وهیبتله دخی
دیدی ملك کرکدر که حذر ایده اول کسنك مصاحبتندن
که دلی عقلندن وطمعی هنرندن ارتق اولا وکندو
مرتبه سی حقیقتده کی مرتبه سندن یوجه طوته ولیکن
طلب ایده شول کسنك مصاحبتنی که سوزنی اندیشیله
وایشنی آکاه لغله طوته وکندو زمانندن کندوکبی اولمغی
عجب اتدرمیه نته که مرخسرو دمشدر

گرچه دانای فزون باشد بغایت مرد را   مرغ باشد که دانای خود ننگرد
تاج زرین بر سر طاوس نهادند گر   با هزار آیینه در زیبای خود ننگرد

ترکیه ترجمهسی بودر

گرچه دانشی آدمه اولمشدر اعلا مرتبه   مردم اولدر که کندویه عجب ایلیه داناء دمز
اردلر باشنده طاوسک اگرچه تاج زر   اول هزار آیینه‌له کندویه زیبا دمز

دخی دیدی ملک کرکدر که شدتلرو قتنده صبر اختیار اده
و اوضاع متغیراتیه و الاخدم وحشمنک ابی بوزلور
حسن ترتیب فساده وردرنته که ابن یمین دمشدر

گر آسیای چرخ تر الحزدی کیند   باید که همچو قطب نیابی بر از ثبات
تا زنده مدار تو حادثات کاینات   بیرون تو ز مرک سهل بود جمله حادثات

ترکیه ترجمهسی بودر

گر چرخ آسیاسی خرباد رسه کارک   که اندر قطب کبی ایرینی ثبات
چونکه برسن بودنیه بلاننجه غم الملکدر   نا زکه سهل اشی ولر جمله مشکلات

دخی دیدی آرزوسی قوی اولن قولی المه که انک سندن
ازکه مولاس وردر وقاقغن قولی المه که قول اولماسندن
کو کل طارلغانر و فکر قوی اولنی المه که حیله سندن ضرر
کلور ولیکن اسنه شول قولی که طاعتی کوکجک و بدنی
قوی و طبیعتی خوب و کوکل فرح داو نعمتی زیاده او لا دخی
دیدی ملک کرکدر که اصحابندن برن ندکلو خوش کردیسه
ایلوکنک غایتنه تیورمیه بلکه انوکچون بعض ایلکلری
قویه تاکه اول مقبل لکن زیاده انکجه کندو دخی لحظه‌دن
زیاده اده دخی دیدی ملک کرکدر که کندو مثلی ملک
لرک کندویه ضرری اولمینک نعمتنه حسد ایلمیه نیرایحه
صفرادرکه اول زمانک عبادت خانه‌لرندن انی اقورلر
بوردکه هیچ برکسنک قلبنده حسد قرار اتمز الا غافت
خلقانی اسرکرلر دخی دیدی ملک لره روا دکلدر مست

اولمق ایچون کم مملکتك پاسبانی در وقیجلردندر که
پاسبان کندویی بر پاسبانه دخی محتاج ایلیه دخی دیدی
سعادتلو ملك اولدر که اتالرینك اولولغی انوکله تمام اولا
وشتی اولدر که انوکله نقصان دوته یاخود اندن منقطع
اولا دخی دیدی ملك کرکدر که کندوده اولین هنرله
کندویی مدح ادنه اکرام اتمیه دخی دیدی ملکلرك
دولتنه نقصان کترنلر دندر اصلی ترك ایدب فرعه
یپشمق واشلرینه سست اولمق و دشمنلکلری اوزعق
وعهدلره طورمق دخی دیدی ملك کرکدر که کناهلره
عقوبت اتمکدن یشقلغله طوته زیرا انلر کبیلر اولسه
کندویه اول مرتبه ورلزدی وکندو کبی اولسه انلر خطا
فساده ورلردی دخی دیدی ملکلر اندنه حرام در
که اغلنلری وخاصلری قتنده شریرلر وجاهللر قرار

اتدرمك انوکچون که انلرك قتنده نه یانلوسزلری اصلو
توهم ایدب سیلرلر دخی دیدی قنغی ملك که جمیع خلقك
محبتن استرمنزلن انلرك کوکلنده کی منزلندن الجوق
طوتسون وکسنك کزلو عیبن آشکارا ایلمسون زیرا بنی
آدملك کوکللری وحشی ولرانلك کبی اندنه یقیز اولمزنجه
که صواب انرنه نیسه دخی اوکلکی مقالنك اکنجی بابی
متاخرین اسلوبندن در بلمك کرکدر که ارباب حکمت
دمشلردر که درت خصلت واردر قنغی نفسده که انلر
جمع اولسه اکی نسنه دخی خارجدن اکا لازم کلور اول
التی یله البته اول کسنه ملك اولور واول درتدن اول
همت یوجه لکی در که آدمی اکلدوغن طلب اتمکده بوجهانك
سعادتی وشقاوتی کوزنه کرمیه شول حد دل که الم
هولندن دخی قایرمیه اکنجی رای محکم لکی در دولتده

بیرنده بلمسی لابد اولن نسنلری حقیقتله بلوب انوکله کلجك
امورده قیاسی درست وبصیرتی کامل اولمقدر بو خصلت
انجه نظرله وصحیح فکرله وکچمش واقعه‌لردن عبرت المغله
وخلقك نفسلرینك خاصیتلرندن بلمکله حاصل اولور
اوجنجی عزیمت تمام لغیدر که اکا عزم الملوك درلر که
اول ایو بلدوکن اشلیه یرمز بلدوکن ترك ایتمکده اقدامی
ثابت اولمقدر طوره عقله موافق اولجق نته که حکایت
اولندی مامون خلیفه ناکاه کل عکه دشدی وقتی که
ضرری ظاهر اولدی اول آرزوی زایل ایتمکده اطبا ایله
مشورت ایتدی انوا علله دوا ایتدیلر مقصود حاصل اولمدی
تا که برکون نیه کتابلرده والرحاضر اولمغه اشارت ایدجك
ندیملردن بری ایتدی یا امیر المؤمنین این عزمة من عزمات
الملوك یعنی یا امیر المؤمنین قنی بر عزم ملکلر عزمندن

مامون اطبایه ایتدی سز فارغ اولك که ایوق نیدن
اول اشی کلمك محال اولدی دردنجی رحمتلره صرایب
کمنده طلبندن اوضمق اما اول ایکی نسنه که خارجدن
بونلره لازم کلور اول یارر یولداشلر وعلم وحکمت بلجی
صالح مصاحبلردر اکنجی بایلقدر بس تحقیق ملك بو سببلرله
ملك اولسه عدالته پاتشه ورعیتی دوستلری یرنده
کوره وآرزولرنه حاکم اولور ومملکتی خیرلرله طولدرر
خلایق امن وامانده وبری بری ایله دوستلقده وحرمتده
اولور لاجرم هر شخص قابل اولدوغنه کوره معمور اولور
وملك خیر تیشدرمکده مقرب ملائکه بکزیجی اولور اما وقتی
که ملك بو سببلرله ملك اولمیه جوره پیشوره رعیتی
قللری مقامنده کوره کندوی آرزولرنه قول ایلیه ومملکتی
شرله طولدره خلایق آرسنده واقع اولان اضطراب

ونزاع ومخالفت وخيانت ومسخره لق اولورلر لاشك هر شخص
قابل اولدوغي كمالدن محروم قلور معمور يرلر خراب
اولمغه يوز طوتر اوّلكي فصل بيلمك كرك كه دولتك
غايت آشكاره سببي اتّفاق ايتكدر يعني برنيجه اشخاص
بر راي وبر مراد اوزرنه جمع اولب بر يرده ملشمقدن بر
شخصك اعضاسي كبي اوللر پس غالب اولورلر نيجه كندولر
كبي اشخاصه كه رايلري مختلف ومطلوبلري مغايردر
مكركه اول جماعتك دخي بونلر قدري طايفه ده دكز
كبي اتّفاقلري اوله پس وقتي كه دشمنه غالب اوللر اكر يتلر
اول نظام اوزرنه باقي قله واورته لرنده عدل معتبر
اوله دولت برمدّت قايم اولور بلكه كوندن كونه ترقّي
ايلر والّا اكسلكه دونر زيرا وقتي كه اتّفاق شرطن
رعايت ايتميلر ارالرنده ضعيف العقل ولنلر اول اتّحادك

بونلسنه سبب اولجق وجمله مال ومنصب آرترمغه قصد
ايلر اول يرمز سيرت قلانه دخي سبشور تاكه اول تنا
زعده بري برينه قهرادلر ياخود سيرت اولاني ترك
ادب نعمتلرن نعمة فقرا ايلرلر پس وقتي كه بر قاهر دشمن
پيدا اولا مغلوب ومقهور اولورلر پس معلوم اولدي كه
دولت صقلمغك اصلي اكي دربريسي دوستلرله شول دكز
كبي اتّفاق ايتمكدر بريسي دشمنلر بربريله نزاع ومخالفت
ايتمكدر نته كه حكايت اولنديكه اسكندر دارا مملكتنه
مستولي اولجق كوردي كه عجم خلقنده براق وعدد
مبالغه وحسن تدبير وشجاعت بي حد بلدي كه كندو
دارا كوندن غايب اولجق ارالرنده بر ملك ظهوره كلور كه
انك خصومتيله اوّلكي مملكتي دخي خراب اولور وانلري
فتنه ظاهر اولمزدن اوكدن هلاك ايتمكده ديانت وعدالته

نايل اولور بو انديشدن متحير اولوب استادي حكيم ارسطا
طاليسدن نصيحت استدي حكيم بيردي كم بونلرك تدبير
لرن طاغت تا كه انلر بري برينه مشغول اولوب فراغت
بولسن اسكندر هر طايفيه بر ملك دكدي و انك زماننده
تا اردشير باباك زمانه دك دخي عجم بر ملك عهده
كرمك واقع اولمدي كه انلره ملوك طوايف درلر انلرك
زماني اوج يوز تمش يل قدري اولمشدر لاجرم بونك
كبي فايده لر ايتدوكيچون كه اسكندر ايتدي اتمدن
استادم ارسطاطاليسي يك سوزم سببن صوردلر ايتدي
لان ابي كان سببا لحيوتي الفانية ومعلمي ارسطاطاليس
كان سببا لحيوتي الباقية يعني انوكچون اتم فاني حياتمه
سبب اولدي بلكه ملك عادل اولمق عبارتدر درت
ركن رعايت اتمكدن اولكي ركن ركن اولدركه خلقك

درت اصنافي مرتبلو مرتبه سندن حفظ اده بري
برنه غالب اولمقدن صفته نته كه مزاج معتدل
اولدوغي درت عنصر برابر اولمغله در اول درت صنفك
اولكي عالملر وقاضيلر ووزيرلر ويازجيلر ومحاسبلر
ومنجملر وطبيب وشاعرلر ومهندسلر كبي در بونلر
عناصردن صو مشابه سندندر اكنجي صنفي اهل سيفدر
بكلر بكيلر واوج بكلري وبهادرلر وسپاهيلر وقلعه
دارلر وحارسلر كبي بونلر اود منزله سندندر اچنجي
صنفي اهل معامله در تاجرلر وبازركانلر وبزازلر
ودرلو درلو صنعتلر اهلي كبي بونلر هوا مرتبه سندندر
دردنجي صنفي اهل مزارعه واكنجيلر وباغبانلر وبستان
كارلر وخضروات ترتيب ايدنلر كبي بونلر طپراق مقامندن
درنتكه عناصردن بري قلاني اوزرينه غالب اولسه مزاج

اعتدالدن چقمش ترکیب بونلرده یوز طوتمش انجیلین
بو درت صنفدن برسی باقیسی اوزرنه غالب اولسه نظام
مملکته خلل یتیشور ایکنجی رکن اولدرکه ملک هر کشینک
فردًا فردًا احوالنه نظر ایده اکا لایق تدبیر ایده زیرا بنی
آدم بش درلودر بردرلیسی اولدرکه کندو طبیعتلریله
خیرلودر و خیرلری اوزکه لره دخی یتیشور یا نفسانی
فیض کمال ایتمکله یا جسمانی که انواع انعاملر ایله بسرکرک
که پادشاه بونلره تعظیم و اکرام ایتمکده هیچ دقیقه فوت
ایلمیه و بونلری باقی خلقک اولولری ایله بردرلوسی
اولدرکه خیرلردر اما خیرلری اوزکه کمسیه یتیشمز
بو جماعتی دخی عزیز طوته کندو حاللرینه بر درلوسی دخی
اولدرکه طبیعتلریله نه خیرلردر و نه شریرلردر
اهل حکمت اتفاق ایتمشلردر که نوع بشرک اکثری

بو صنفدندر کرکدرکه ملک بونلری عقوبتدن امین
طوته و خیر اوزرنه قندره تا که قابلیتلرینه کوره
کماله یتشه لر بردرلوسی دخی اولدرکه شریرلردر
اما اظهار ایدوب شرلری کمسیه یتشمز بو طایفه‌یی خور
و حقیر طوته و زجرلر و خوفلر ویره تا که اول طبیعت
ترک ایده لر یا خود حقارتدن قالالر بردرلوسی دخی
اولدرکه شریرلردر و شرلری اوزکه کمسلره یتشوردر
کرکدرکه انلرک شرلرن زایل ایتمکی اوزرنه واجب ایله
بعضیسن حبس و بعضیسن ولایتندن سرکله و بعضی
سنک شرنه الت اولن عضون کدرمکله لیکن قتل
ایتمک که حق تعالی بونجه آثار رحمتن درج ایتدوکی بنیادی
بالکلیه خراب ایلمکدر خلایقه نظر مصلحت اولمق سببندن
واجب اولمینجه اکا جرأت ایلمیه اما اول وقت توقف

اتمك كرك نته كه برعضو فاسد اولسه صلاحه كلمدن
فسادي قلن اعضايه سرايت ادر اولسه طبيب حاذق
كسلر وطغلمقدن توقف اتمز ملك دخي طبيب عالم در
كرك كه بو بابده اول قانوني رعايت اده اوچنجي ركن
اولدركه اشخاص ارتسنده مشترك اولن منصبلري
وحرمتلري هر شخصك استحقاقنه كوره ايليه دنيا
خلقي اراسنده شهرتنه كوره اعتيه شيله كه آندن
اكسك اتسه اول شخصه ظلم اولر زياده اتسه اول
صنفك جميع اشخاصنه ظلم اولر دردنجي ركن
اولدركه هر شخصك مالك اولدوغي سلامتني ومصيبتي
وعرضني حفظ اده شيله كه كسه ضرر وجهله كسنك
حقني الندن چقرميه والدن حق چقمق يا ارادتله
اولر بيع كبي هبه كبي يا ارادتسز اولر غصب كبي سرقه

كبي وسلامت نوعندن قتل بكي يا برعضونه خلل
كترمك كبي يا عرض يقمق كبي في الجمله هرنه كه انك
حقندن ضايع اولدي مثلن كه ناموس الهيده صلوات الله
علي واضعها مبين ومقرر اولمشدر عوض ايدر وظلم
ادن كسيله ظلمنه كوره عقوبت ايده شيله كه زياده
اتسه اكا ظلم اتمش اولور اكسك اتسه جميع اهل مملكتنه
ظلم اتمش اولور زيرا في الجمله اندرلرنه ظلمه رخصت
ورمش اولر پس چون كه بو اركان عدل برنه كترديلر
كرك در كه احسانه دورشه كه ملكلره عدلدن
صكره احساندن اولو فضيلت يوقدر واحسان شخصه
استحقاقندن زياده عطا اتمكه درلر نته كه حكا
يت اولنديكي معن بن زايده رحمة الله صحبتنده دركن
برشاعر دلدي كه كره جرايده يول بولمدي مجلسك

موضعني صوردي ایتدلر بو صوکرن باغن بر حوضه

طولر ملکك مسندي انك کنارنده درنی الحال براغ

پاره‌سن یوندي دنا یلدي دخی اوزرنه بو بیتی یزدي

صویه صلدي اَیَا جُودَ مَعْنٍ نَاجِ مَعْنًا بِحَاجَتِي

وَمَالِي عِنْدَ سِوَاكَ شَفِيعُ ترجمه

ای معننك کرم لري دي که حاجتي که انك قتنده سندن شفاعتي مادرم

چون اغ حوضه کلب مجلس اهلي کوردلر معن النه الدي

مطالعه ایلدي تز آني کتورك ددي کتردیلر ایتدي

نه یازدك شاعر بیتی اوقدي بك التون بیوردي وردلر

اوترکمه ددي بر لحظه‌دن کوز نه کنه طوش اولدي ایتدي

نه دیدك اول بیتی اوقي شاعر لرا وقدي بك التون دخی

بیوردي وردلر بر لحظه‌دن نیه ایله ایتدي التقنا وج

بيك اولدي وزير کوردي که افراط ایتدي اشارت ادب

شاعري قلدیر دلر دردنجي کرة التفات ایلدي انده

کوره مدي صوردي کتدي دلر زي ایله نیتم بو یدي

که خزینه خالي قلمجه اکا وره یدم اول اغ پاره‌سن بیوردي

صقلدي لر شول وقت که وفاتي یقین اولدي ایسندي

النه الدي بو وجهله اوقیوب اغلدي که

اَیَا جُودَ رَبٍّ نَاجِ رَبًّا بِحَاجَتِي وَمَالِي عِنْدَهُ سِوَاكَ شَفِيعُ

ای ربم کرم لري دي که حاجتي که انك قتنده سندن نا ومادرم شفاعتي

همان ساعت هاتفدن اواز یتشدي که یا معن قد غفر الله

لك ما تقدم من ذنوبك یعني تحقیق الله تعالی سنك جمیع

کچمش کناهلر کي بر لغدي خوش دمشلر درعدل احسان

بابنده بو بیت لري که مَکُنْ هَرْگِزْ سِتَمْ بَرْ زِیرْدَسْتَانْ

کِه اِیشَانْ چُونْ بُوَدْ خُوشْتَرْ اَبَدْ کَانَنْدْ حَیَاتْ جودْ اَیْمْ اَزْ دَادُودْ هِشْ

کِه نُوشِرْوَانْ وَحَاتَمْ زِنْدْ کَانِي ترجمه

لكنك تنبلره كوچ قلمه زنهار كه انلرهم خدايه بنده لردر
دكه ستوده بكي با دوعظاده كه نوشروان خاتم زنده لر در
اوچنجي فصل بلمك كرككه وقتي كه دولت سببلر
تدن بري قاني اولدي كرك دركه ملك مالي حفظ
اتمكه نظر ايده زيرا جميع انسان ضرورتله محتاجدر
اوچ مقصوده كه انلره غدا ولباس ومسكن در ملكلر
دخي اشد محتاجدر الا بوقدر وار كه مرتبلري بوجه اولمغله
خلايقدن ممتاز اولرلر مقصودلري دخي نفيس اولغله
خلقدن ممتاز اولسه كوزلرده وكوكللرده هيبتلرينه
خلل كلور شيله كه براوك مهمات نده برشخصك اعضاسي
واو قاتي كفايت اتمسه خدمت كادلر طوتر تاكه كوي
طوتمق اشلرن طوتب كيمي كورجك نسنه لرن كوزليب
النه وكوزنه وباقي اعضاسنه يردم ادلر ملك كه

مملكت تدبيرنده دراكا كوره اعوانه ويردمجيلره محتاج
دركه بعضي عقلنه يردم ادب علم ومعرفت وتدبير
اركاني تعليم ايده استادي اولا وبعضي غضبنه واعضالرنه
يردم ادب دشمنله ضرب حرب ايليه سپاه زم اولدي كه
بونلرك مصلحتي اچون مال جمع اولا انك داخي كسب
تدبيري شيله كرك دركه ملوكك هيبتنه خلل كلور
جهتدن وظلم وبدعت جهتندن اوليه ايو جهتدن
اولا عشر وخراج وبيت المال وغنيمت واكر اكدرمك ولا
يق اولان تجارت اتدرمك كبي مالك حفظ تدبيري
شيله كرك دركه ضبط مال امرلرنن كسلر صلاحن وفادن
جميع دقايقله بلب ضرر كلجك امورن صقنمقده هنرمند
اولا ضبط امرلرين موكللرك ازرنه دخي جميعسندن
امين كسنه ناظر قلا كذو داخي احيانا تفتيش ايكك ايمنه

خرج تدبیر دخی شویله کرک درکه اوچ صنفه اولا اول
حق تعالی رضاسیچون وردکلری درکه زکات وصدقات
واکا بکزر نسنه لردر اولدخی شویله کرک درکه خوش
خاطرله منت سز وریاسز واستمکسز و بنی ایو اکسون دیمکسز
واکثرن استمز فقیر حاللو کسلره مخفی یتشدره وردوکی
دخی کندو قتنده مرغوب اولنلردن اولا نته که حکایت
کلمشدر امیرالمؤمنین عمر رض فقیرلره شکر صدقه سن
چوق ویردی سببن صوردلر ایتدی زیرا طعاملردن
بنم نفسم اکا زیاده میل ایدر نته که قرآنده کلورلن
تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون یعنی سود وکوکزدن
صدقه ایتمینجه ایولر ومتقیلر مقامنه یتشمزسز ایکنجی
کرم وسخا یولندن وردکلریدر عطالر وهدیه کبی اوله
دخی شویله کرکدر که محل اولنلره استمزدن اوکدن وره

نته که دیمشدر احلی النوال ما وصل قبل السؤال یعنی عطانک
غایت طتلوسی استمزدن اوکدن یتشندر باری هیچ
تأخیر ایتمکی جایز کورمیه واتدوکی عطاییچو قسمیه
بلکه غایت آز وحقیر کوره وکوکلری کندویه میل ایده
مکن واوته سن عالم اهلی قولقلرنه طولدره مقدن بو خرجی
غایت مهم بله اوچنجی شول ضروری اولن خرج درکه فا
یدن ایچون یا ضرر دفع ایتمکیچون اولر بو دخی ایکی درلو اولر
اولکیسی شول کندویه وجماعتنه غدا ولباس ومسکن وا
نلرک امثالی جهته خرج اولندر بو فایده بخلدن اسرافه
میلی زیاده کرک تا که طعندن ومساویدن امین اولا
ایکنجی شولر دشمنلره وسفیهلره وردکلریدر که غرضلرندن
وباقی کرکلولردن ضرری دفع ایتمکیچون ندر بو بابده اسرافه
میل ایتمیه دردنجی فصل کرک درکه ملک قلعه لر

و دربندلر حفظنده و یوللر امننده و سنورلر صوق
لمقده هیچ تقصیر ایتمیه و بهادرلره اکرام ایتمکده
و شریف نسبلره حرمت ایتمکده هیچ دقیقه فوت ایتمیه
و اکثر اختلاطی اهل فضل و رای اهل عالملرله جاهلله
مصاحبلکدن صقنمق واجبدر نته که اغوردن
صقنمق واجبدر مثلدر دیکه جاهلله مصاحب اولمق
متوضده مجاور اولمغه بکزر ودخی نفسی لذتلرینه
میل ادچی اولمیه اویمق و کلک اصحابیله اختلاط
ایتمیه راحتلغی وقتندن تدبیری وقتن زیاده ا
وسرنی خلایقدن صقلیه مکر که اظهار ایدجك
نسنه اولا ابراول وقتن منادیلره تعجیل افشا ایدر
مشورته حاجت وارکن سر صقلمغك طریقی اولدرکه
مشورتی علم وحکمت و عقل وتدبیر اهلیله اولا عقل

اکسك ایرلردن و اغلانلردن و عورتلردن غایت
احتراز زیاده ممکن ومعقول اولنز موردده عزمی محکم
اولا تلوندن حذر ایلیه خصوصا که عزم ایتدوکی
خلقه منتشر اولمش اولا نته که حق تعالی رسوله خبر
طونی کید کدن صکره غزا ایتدن حقرمغی حرام ایلدی
ودخی خبرلر تفتیش ایتمکده غایبلری حاضر حاضرلری
غایب بلمکه تکلف چکیه ودخی غمازلر سوزینه طا
نقسزلق طمیه دخی هرکشیله چوق سیلشه تاکه ضمیر
ندکنه مطلع اولا دخی مقتدا یرندن زیاده اولولق
لره طمع خام ادب مهلکیه دشمیه دخی فکرنی بر
لحظه مملکت تدبیرندن خالی قلمیه دخی هر ایشك
اوکن بلمك صوکی یرانلغنه دلالت ایدر دخی
کرك در که دشمنلرله دوست اولمغه سعی ایده اکر

ممکن اولمز ایسه باری اکا جهد اده که مقابلیه احتیاج
اولمیه نتکه اردشیر بابک ایتدی لاندن که قیجی کفایت
اده عصا ایله که عصا کفایت اده دبوس استعمال ایتمک
دخی محاربه ایتمکه اقدام ایلمیه مادام که کندو لشکر
ظفر ولغن یقینیله بلمیه زیرا که دشمن اراسنه کرمک
عظیم خطردر و چون کوچی یتیه محاربین کندو بیله
اولمیه زیرا اکر لشکر مغلوب اوله ملک کنه تدارک
ایلر و اکر غالب اوله ملکک هیبتی دخی زیاده اولور اما
کندو بیله اولسه مظفر اولجق دخی هیبتنه خلل کلمکدن
خالی اولمز دخی چری باشلغنه انی اختیار اده که اوچ
صفتله تمام شهرت بولمش اولا اول بهادرلغله ایکنجی رای
و تدبیر اهل اولغله اوچنجی جنکلره چوق کرب تجربه لر
چوق ایتمکله دخی کرک دیدکه دوستلرن اتفاق ایده ممکن

و دشمنلرن بر بریله کمانه برقمق تزویر خبرلو و نامه‌لر
یزمغی مذموم صنیه دخی ضرورت وقتنده محکم یرلر
حصارلمق و خندق و سد ایتدرمکی و صلح او زرنه
مال یا انکه مرغوبلر ورمکی جایز کوره دخی خصم
کندو او زرنه کلمش اولا بصویله یا شبیخونله جنک ایلیه
دخی دشمن حقیر اولورسه خور کورمیه و دشمنه ظفر
بولدقده تصکره نیجه وقت دخی غافل اولمیه احتیاط
ایتمک عقلا ندر مشقتلر دیمک شجاعتلردر دخی
اسیر اولنلری اولدرمیه زیرا مروت دکلدر نتکه حکایت
اولندی اسکندر بر قلعه جنکله الدی ایدن عسکره
اهلندن قهر قلجن کچرمدی لستادی ارسطاطالیس
حکیم اشتدی عتابنامه یزدی وانده دیدی که المز
دن اوک اولدرسک دشمن اولدرمک بهانیله مغرورد لک

اما الدوقدن صکره الك التندغي لري الدرمکدن نه تنها نیله
معذور اوله سين وقتي كه كلام افلاطونله ابتدا اولدي
شاكرديارسطاطاليس كلاميله مقالة اولي تمام اولسون
والله اعلم **اكنجي مقاله نصايح عامه در نفع جميع**
طبقات اهلنه شاملدر بو مقالنك اكي بابي وار درت
فصلوار در **رئيس الحكما افلاطون الهي ديدي**
هركسه كه بر شريعتله كلدي تحقيق سعادت علويه
يله كلدي هركه سعادت اهلنه مخالف اولدي منحوس
ومنكوس اولدي **دخي ديدي** عقل اشارت ايدر نفسه
بر قبيحي ترك اتمكه اكر قبول اتميه اني برقاج زير عقلك
غضب يوقدر ولكن اندن يكرك وقتكونلركه كنه
اراده بس هركه اشته اني وكيل ايدندي دايه خيره يتشدي
نتيجه ايله اوليه كه انسانك ساير انواع اوزرنه شرفي عقلله

دخي ديدي تحجن دولت بو نطقنه آرزولر عقللره
خدمت ايدر تحجن بو نجورسه عقللر آرزولره خدمت
ايدر **دخي ديدي** هنرلر صاحبلرن بركدر محبت
اوزرنه وعيبلر بركدرر بعض اوزرنه كوزمش
صادق صادقي امين اميني سور اما يلانجي يلانجي واغري
اغري سومز هر بري بر دخي سندن حذر ايلر **دخي**
ديدي صوم نفس شهوانيي نفس ناطقيه مطيع ايلر انو
ايچون كه تكبيره القلدرمق دلدوكي اش واقع اول
جمعه كوك اهلندن مدد استمكدر وركوع اتمك تونبي
ورلغه مطيع اولن كبي قيام عالمدن نه كلسه راضي
اولمقدر وسجده ايلمك غايت كرامتلو عضونكه يوزي
در خضوعله طپراغه قومقدر بو مجموعي قوتنه
يدلمك اكر **دخي ديدي** عاقل كركدر كه نفسني دايم

کوزلیجی اولا خطاسندن اونکه سزا ولوکورمیه وهوا
نبدن غیری سنکجی کورمیه دخی دیدی یکت لکن
شهوته وغضبه خدمت ادن کسیه قوجلق زمانی
مشقتلو کلور انونکچون که اکوندوکی اشلره کجی یتمز
اولر اما فکرته وفکری دلالت ایتدوکی نسنلره خدمت
ایدنه یکتلك زمانی مشقتلو کلور کندو قوتلر یله
دروشدکیچون ولیکن قوجلق زماننده راحت اولر
بس مشقتی قوتی یترکن چکمک اساندر ضعیفکن چکمک
مکدن دخی دیدی نفس بدنه مطیع اولمغك مثلی
آتلو کشی اتن قلاتینه قومق کبیدر لاشك آت کاه
اوتلر کاه سرسری کزر باری بنالدوکی مقصوده
یورییب وارمز واوزندکی کسه انوکله چلسد و غنی
راحتلق صز نفس جاهل دخی دنیا لذتلرینه مشغول

اولب مجاهده ترك ایتدوکی انك راحتلغی کبیدر
دخی دیدی هیچ وقتده رای وصبر چکمکدن زیرا انلر
مقصوده یتشمکه قوتلو وسیله لردر دخی دیدی
کوکجك خولردن بو جمیعی خو برق قوم اجنده یابر
زمان اجنده کاه اولر کاسد اولر الا امینلك هیچ
کاسد اولمز شیله که قنغی کشی امین اولسه اولمن اوزرنه
البته یکلسلر کرك زیرا شول قابکه اجنده کن تغییر
ایتمز قابلرك قیمتلوسی دردر دخی دیدی فسادی قوی
اولن کسنه یله مصاحب اولمه زیرا سنی انی صلاحنده
مدن اولسنی فساده دندرر دخی دیدی خلق
سومدوکی کسنه دوست ادنمه زیرا خلق سومك قیم
عالمر سومکه دلالت ادر دخی دیدی شفقت ادب
اسرکمك واجبدر اکی کسنه بر اول عاقلی که ازرنه

سفینه‌نك حكم چكر بر اولكریمی كه لیمه محتاج اولمیه
دخی دیدی كوكلی كوچك لكی خلقك عیبلرندن
صقنمقده در دخی كفایت قدرندن زیاده یجون
یكورمقده در دخی دیدی نفس یچون قوی اولسه
رایه یونطمق یچون ضعیف اولسه بخته یونطمق یخشی
دیوكشی قصد ایدوكی اشك مقصودندن زیاده
منفعته یتشكه دیلر مثل قوی قزیكن كیج بولمق كیبی
دخی دیدی عالم بر اولو مغاره یه بكزر بر التندن كه
دیه سندن بر طاقی وار اندن اول طاق یوقرسنه
سهل رنك روشنلق كیرر واچنده بر جماعت وار كه مغا
قراكولغنه انس طوتمشلر بری برینه الورلر صترلر
دیرلر و نقدلرینك یوسن ستولرسن بلجك نسنلر
استعمال ایدرلر اكثری فاسد بس بونلردن بری اولمغا

رنك روشن یرنه چقمغه طلب ایلدی نه مشقت
چكدی سه چكدی اول طاقه یقین وردی و بلسنه بو
لن اقچلردن و التونلردن كه مغارده یردی
چقردی نطن ایلدی كردی كه بعضی كچر و بعضی
كچمز بر برندن ایرب كرو مغاریه انزی وانزغی
صرا قلره عرض ایلدی ایشدیلر اول كستیدكو كلدیكه صكره
كستی ذوكك او رتسنده فرق یعقدر جمیعسی ایودر بس
اول بونلره كلدی وایدی بن هیچ شكم یعقدر كه بو نلر
یرنز دن ایتدلرندن درس ایتدی سوال طاق رو
شلغنده چقدم كوردم بر مغاره اهلنه بونك سری
نقیل كلدی بعضی یلا ندی و بعضی نزاع ایدب انوكله
اول آیدنه یتشكه شروع ایلدیلر انك بعضی یتشدی
كوردی كه سوز حقدر انندی و بعضی یتشمك مشقتنه

اویمدی کرو دونب اولکی نزاعدن قلدی بس اول جماعت
اوج بولك اولدیلر بری اولکه خبرده هیچ فکر ایلمدی
اوّلدن نجه کلدوکی کبی کیجدی اول نقدلره شك
کمان کتورمدیلر انلر تقلید اهلیدر وبری اولکم انوکله
روشنلغه چقوب ریاضتنه دیمدی نزاعدن قلدی اول
جدل اهلیدر وبری اولدرکه چقوب اولکوردوکن کر
دیکا انی دیدیلر انلر عقل اهلیدر که مقدمه ونتیجه
ترتیب ایله بو قواعدی معقولات طلبنده زحمتلر
چکوب حقایقدن بحث اتمکی تقبیل کرمدیلر دخی دیدی
عالملرك شریری اولدرکیم منصبم وار دیدیو کندودن
علمی زیاده اولنلرکسنه الحقدن کوزلر وانلره طعن ایدر
کلرنی سوزلرك نقاشنی استمز انوکچون که اولولق
سوکسنی غالب اولمقدن علمله بیلکوز بیلمك استر

وانلرك خیری اولدرکه امثاللرندن بریسی اکسلدوکن
سورمز وجاهللری طفل منزلنده کورر نقصنی معذور
بلور وانلره تملق اتمکدن ومشقلق اتمکی اولی کورر انلره
هدایت اتمکده زحمتلره صبر ایلر تا ید علمك فضیلتی
کندودن اشغیه فاید ارکمکدر دخی دیدی عالم
علمندن اندوکی عطا الله تعالی عطاسنه بکزر انو
کچون که وردکجه اکسلمزکر وکندوده اول کمالی
باقی در دخی دیدی کرکدرکه شریرلره حرامده
اول علومی که نفسك قوتن زیاده ایلر وتیز لکن
صبیلر ریاضتلردن اکسك ایدور در زیرا انك کبی
علم فضل اهلندن شریرلره تیشه عقربه قند در
بکزرنته که شاعر دردی بیت
الفضل فی الرجل اللبیب زیادة ونقیصة فی الاحمق الطبیا

مثل النهار يفيد ابصار الورى نورا ويغشي اعين الخفافيش

عاقله علم اولور زياده كمال داخي ناقص قلور جو طياشي

كورمز اندر كنشينك نور كرمز ايدر تا كه خفاشي

دخي ديدي هر كه علم فضيلتيچون كسب ايده كاسد او
لمسندن قورقمز وهر كه اندن حاصل اولان فايده ايچون
تحصيل ايدر اول مقصود اولان فايده الينه كيرمسه اندن
رغبتي دونر دخي ديدي قچن بحث ادنلر حق طلب
ايلسه جنك اتمزلر زيرا مطلوبلري بر در انسي دخي
بولنسه اولور اما بر برينه غالب اولمق طلب ايلسه جنك
ادرلر زيرا مطلوبلري ايكي در دخي ديدي خلقك
غايت ضعيفي سرن صقلين در وغايت قويسي غضبنه
غالب اولندر وغايت صبرلوسي احتياجن اورتندر و
غايت غنيسي ميسر اولنه قناعت ادندر دخي ديدي

غايت كريمي اولدر كه كندودن اومنلره عطا ايدوكي
اسركيب شفقت اتمك جهتندن اولا انوكله تهمت
قصد اتمك يا فخر اتمك يا فايده اومق جهتندن اولميه
دخي ديدي بهادر اولدر كه ايو آد له اكلمسي عمري
باقي اولمسي ازرنه اختيار ايده دخي ديدي عقلك
نفقه سي اولدر كه غضبني سوزك صورتي حركتنه
كتوره وعقلك محكي اولدر كه سزك حقيقتي غضب
ايدوره دخي ديدي غضب يرمز بولدش كنديه
قچن اكا مطيع اولسك چوق فضايلدن قاوره سني
نتكه مثنويده مولانا جلال الدين كتورر كه
كافرها درلرندن بري كليب امير المومنين علييله
جنكه كردي علي ايني آتندن ييقدي زبون ايلدي
وقتيكه دخي خنجكه طاقتي قلمدي دلدي كه قتل ايده

علینك یوزنه توكردي علي بر حال قلجن الدن آلدي
اندي بو شخص اني عجب لیب سؤال اندي كه یا علي سندن
یكك بتمله خبك ادردك شمدي نه سببدن قلجك او كه
برقدك علي ایتدي بتوم سنوكله جنكم حق ایچون ایدي
وقتیكه سندن بر فعل صادر اولدي غضبم حركت ایلدي
بس غزاده اخلاصمه هواي نفس قریشمق استدي طرفو
بكا هواي نفسله عمل ایتمكدن شهید اولمق اولي در
اول یكیت بو سوزي دكلدي علینك صدق واخلاصن بر له
نوري انك قلبنه منعكس اولدي ایمانه كلدي دخي دیدي
سیلینك نیتنه سوز مطابق اولسه موثر در شمن دخي
دیدي جاني ضعیف ادملرك غضبي دجك نسنلره
غضبن یو دمقدر وخیر صندوغي كسنی نصیحتن
قبول ایتمكدر و بخت اسلري عقل اسلرنه كلمك در

دخي دیدي سخیلر كلورلر بخیللره الدكلري وقت
لیكن و بخیللر كلور سخیلره فقرا اولدقلري وقت لیكن
انسانه الملك لازم اولدوغي كبي فقرا اولمق لازم دكلدر
بس بخیل البته كلیج سخي كلیجا اولمق لازم دكلدر دخي دیدي
كسني ایلكدن اندوكي وعدیه وفا ایتمك سخا فضیلتله
كرچكلك فضیلتن جمع ایتمكدر دخي دیدي وقتي
كه عالم اجسامده اولان نسنلر مقیم اولمز البته خلل
بولر عاقللر واقع اولجق حوادثك دفعیچون صدقه
بي عوض قلدلر و چقر مسنه ایو دیلر دخي دیدي
ایلك مقابلنده ایلك ایتمكه اومك كسني ایلك قل
لغندن ازاد ادر اما كجي ستركن انك تاخیر ایتمك كسني
حزن ادر دخي دیدي بخیللره اولوكناه لردن
عفا قلمق اسان كلور انا ایلكه بدل ایتمكدن دخي دیدي

نچن کیشی آز زماندہ چوق مرتبه یتشه خلق انک خو
لرن چکن کررلر پس کرک درکه اکا کوره لطفن
وتواضعن زیاده ایلیه دخی دیدی نچن خوشلقدن
اولسن یا بلریله اختلاط ایدب اوزکه لری ترک ایلیه
زیرا انلرک دوستلقلری ولولقلری کبی یلانلرجی
در ولیکن اختیار ایلیه علم وکیاستا اهل صحبتن تاکه
دنیا دولتیله معرفت سعادتن جمع اتمش اولا وکلجک
خیر وشر فهمنده بصیرتک زیاده اولا دخی دیدی
انسان نوعی اوچ قسم در خیر در وشر در دخی خود
دنیا اما خیر اولدر که سن آنی کندن کدن اراغ ادجك
لراغ اولر لیکن دلنی یرنرلغنك سیلکله احمز
وشر بر اولدرکه اراغ اتدوکك وقتن اراغ اولد
ولیکن عیبلرک سیلکله مشغول اولور وقت اولا

بهتان دخی ده وخو اولدرکه اراغ ادجک اراغ اولمز
مدام عفوک طلبنده تضرع ادر بونک کبی کسنک
دوستلغی الکده ایش اولدوغیله در دخی دیدی شریرلو
خلقك ایلکلرن قوتیب مساوسنا رزنته که سکك بدنك
صاغ یرن قیوب فاسد یرنا رر دخی دیدی حذره
ایله اول کشنك دوستلغندن که اندنکز لو اشك او
لمادوغن استیه زیرا اول سنی کندو یه تابع اتمك طلب
ادر بس سنك دوستك اولدرکه الکده برباش جبوقکی
اولا دلسك کندو که چکاسن یقین کله دلسك اوزحالنده
قویاسن یرنه وره او کبی طعن ولعنده اولا دخی دیدی
حذرات اندن که سندن نماشی کجی وراء حرص الواولا
زیرا اول سکا عدو اولسه زوال نعمتکه یول بولر دخی
دیدی عوام الناسه اولقدر کلر بونکستمه که استو

اوشلر واول قدر طنقلق دخی کسترمه که سندن اوره کلر
ولیکن اعیاننه مرحبا ایله ولطفله سیله واندن آشنا
سنه کوکلک خوش کسترا اما غایت مهم اولین سوزی
سیله دخی آشنه سنه شفقت ومعاونت ایله دخی بد
هیچ بر وقتک اشنی بر وقته دخی قومه زیرا اول وقتک
دخی ایشی دوشرلانسک آن وقتدن چوق ایشه طاقت ایتمکدن
خلل قوپر دخی دیدی تحن خلق سکا ایلک لرک
وصفا بلسه سن انلر صقلدوغی برمزلقلرکه نظر ایله
تاکه خلق مدحیله نفسکی بلدکلک بلمکله قرشیه دخی
دیدی سنک برنسنه سومک لکک حجاب اولر سوکله
انک برمزلقلری اورته سندن ویکرغنلکک حجاب اولر
سنوکله انک ایلکلری اورته سندن بر قولری بلکلک کندو
عملکه قناعت اتسک بریم علمه قانع اولمش اولرسن

دخی دیدی تحن دلسک برکسنیه محبتک دایم اولاانی
کندو ادبلرکله ادبلندر دخی دیدی اکا کوم عمرنک
قدری بوجدر معلوم دکلدر لایق بودر که زمانکی
اندیشله کچرمیه دخی دیدی تحن زمان آزسه
فضایل کاسد اولر واهلنه زیان ادر ورذایل روایج
بولر معتبر اولر واهلنه اصی ایلر وارلوکسنی نقیلو
کسترن قتی قورقرا اولر دخی دیدی تحن اوکرمسا
کن اولوق استسک زمان ازمغله یاخود ملکلر تبدیلی
اولغله راحت بولمزسن سندن علم یا عباده مشهور
اولینجه زیرا انلر صاحبن کثر بلالردن صقلیجی لردر
دخی دیدی تحن دلسک برکسنک طبعن بلسن انوکله
مشهورت ایله تاکه جورنی وعدلنی وخیرنی وشرنی
فهم ایدسن دخی دیدی تحن دشمنک سنوکله

مشورت اتسه اكا نصيحت طعزو ايله زيرا سندن تدبير
اشتكله دشمنلكدن چقوب دوستلوغه حتى نه كرمش اولور
دخي ديدي راي اولدر كه هر ايشك صوكني اوكندن كستره
وتدبير اولدر كه مقصوده يتشكدن نه اتمك كرك بلسن
دخي ديدي تحرجيا اعتدالدن اولسه انساني كركنزلر
دن صقلر وتحرجيا افراطدن اولسه كركنزلردن صقلر و بعضي
كركلولره مانع اولور وتحرجيا تقصيرده اولسه صاحبني
جمال خلعتن صويرته كه شاعر ديدي
إِذَا قَلَّ مَاءُ الوَجْهِ قَلَّ حَيَاؤُهُ وَلَا خَيْرَ فِي وَجْهٍ إِذَا قَلَّ مَاؤُهُ
چو يوز صوي اولمايه اولمز حيا نه خير اوله يوزده كه اولمايه ما
دخي ديدي عالي نسبلرك كرمندندر كمالده برابر اولب
نسبده الحق اولنلرله برابر درلور لر واولولمزلر دخي ديدي
هركه اصلي شرفيلكله نفس شرفيلكن جمع ايلدي تحقيق نسنيه
بورجلو اوده دي ولولغي حجتله استدي وهر كيم اتالري
شرفنه طينوب كندو نفسندن غافل اولدي تحقيق اتلره
عاق اولدي ومستحق اولدي كه اكا نسبي شرفيله كسه اندن
رنه تقديم اولنميه شكه حكايت اولندي يوناني حكيم
لردن برينك قولي ازمنه اول زمانك براولوزاده سي
كه فضل كمالدن عاري ايدي تفاخر صورتله كجدي
وطونك وباقي مالك نفسلكي يله بيسه اول قدر بها
انلرك درسنك دكل واكر اتالرك فضل كماليله بيسه هم جان
اول فضل انلركدر سنك دكلدر دخي ديدي كشي كرك
دركه آيينه نظر ايليه اكر صورتن كوكچك كوره سه
بر فعلي اكا لايق كوريميه واكر چركين كوره سه اكي چر
كين لكي جمع اتمكدن ساقنه دخي ديدي شول آدمكه
خلق اكا نظر ايدب بلوكن ويوزلغن مشاهده ادركنه

خلقتدن کرر آنی بعینه زیرا ایلکلر دوستلردن کورنن
و بوزلق دشمنلردن دخی دیدی عاقل کیشی دوستندن
زیان ایلمز انوکچون که اکر دوست فاضل اوله فخرینه دردر
واکر سفیه اوله اندن وانوکله قلان سفیه لردن عرضن
صقلر وانک یوکن چلکه نفسنه تحمل اوکر درنتکه
حکیم اقلیدسیس کندو شهری سفیه لرنه مخفی اجرت
ویردی تا که جماعت اورتسنده اکا عتاب و سرزنش
ایدهلر نفسنی انوکله کسر و مالش بولا دخی دیدی
عاقل کرکدر که دشمنی الکله فرح اولمیه زیرا طبیعت
انی دشمنسز قومز ولیکن فرح اولا ایولرله دشمنلکی
کتورولدکنه ویرمزلر دخی دوستلغنه میل ایتدوکنه
دخی دیدی قچن دشمنکه ضرر یتشدرمک استسک
خولرنه نظر ایلسک دکل جمیعسنی کامل بولمزسن لابد

اول ناقص اولان خوینیدن حیلیه یول بولرسن دخی دیدی
برطبقه اهلندن احتیاج برکسنک برعضوندن ورم
کبیده اکر اول طبقه اهلی دورشب اول شخصدن انی
کتوردرسه جمیعی سلامت بولر واکر اندن غافل اولالر
صاغ یره دخی سرایت ایدوب اول عضو باطل اولدیغی کبی
اوله جمیعی بوزلور دخی دیدی یقینی دغی کزلو دشمن
حیلسندن حذر اتمه اول وقت که اراتدغی آشکاره
دشمندن حذر اتمک واجب اولا زیرا اسقول زتده که بدنی
زحمتلردن صقلر قلج جنسندن درکه کسر دخی دیدی
طالبن دنیا یه حصر ایدن دکز سفرن ایدن کبی در سلامتده
دخی اولسه خطرده در درلر هلاک اولسه اهل غرور دری
درلر اکنجی باب بلکل که انتخاصک هر برینه دخی سنه
نسبت استون بوندن خالی اولمز که انک دوستی اولا

یا دشمنی اولا یا نه دوستی ونه دشمنی اولا بس اوچ صنفدن
دشمن صنفنه خود هرکز احتیاج اولمز بلکه اکا نیست انلرك
وجودندن عدمی اولی در بس انی مرتبهٔ سمدن تصوّر
ایدنلر اما اول صنفه که نه دوست نه دشمندر اکر
بطّاللردن اولسه ضرورتسز سایل اولنلر کبی کندو
ضروری مقصودلرین خلقدن تحصیل ادب کندو انلر
مقاصدنه معونت اتمدکی سببدن معینلر طالبلر او
دشمنلر صنفندن اولور اکا دخی احتیاج اولمز اما بطّال
لردن اولمیوب بر کارکه اولوا ایشه مشغول اولسه نظام عالم
معونت اتدوکی جهتدن انلره نوع احتیاج اولور بس
انلری غدالره استعمال اتدکلری ادویه مقامنده
کورلوم اما دوستلردن صنفندن وقتنکه هیچ حالده مستغنی
اولمیوب مطلق محتاج الیه اولدی انلری غدا محلّنده

بللوم بقای حیات انسن اولمز شیله که ارسطاطالیس حکیم
ایتدی عوام شیله ظن ایدرلر که جمیع خلق حسن مراعات
جهتندن ملکلره محتاجدر و اما انسان نوعندن کیسه
محتاج دکلدر ظن اتدکلری کبی دکلدر انوکچون که انلر
دولتلری آیامنده و مملکتلری ضبطنده صدیق صدوقه
و رفیق شفیقه احتیاجلری اولوردن اشد در بس شك دکل
که ملکلرك تربیته قابل اولن و احسانه محل اولنلره
احتیاجی فقرالرك اهل احسانه احتیاجی کبیدر امدی
وقتنکه ملکلرك دنیوی جهتنده قوتی قلن اشخاصدن
زیاده یکن دوستلره احتیاجی ثابت اولجق قلن اشخاص
دخی زیاده محتاجدرلر ناخوشلق وقتنده بری بری ملا
قاتیله مسرور اولمغه و یره دملشوب دردلو مقصودلره
یتشمکده یا ناخوشلق وقتنده موانست اتمکله و بعضی

شدتلري معاونتله دفع ايلمكه وانواعله عثرتلر واوينوق
وكلمكلر ودرملكلر والمقالر وتفرجلر ومعرفتلر صحبت
لري دوستلرله اولور انلرسز ممكن دكلدر بس هركه دو
ستلق قدرين ملكلر خزينه سندن صقلنن بري وبحري
جواهر قيمتندن زياده بلمدي شك دكل بي بصيرت
جاهللردن اولدي اولكي فضل بلمك كركدر كه هر
انسان دوستلغله برمز وانك مثلي كه بو بابده تميز
اولمدن صداقت فضيلتن طلب ادر انك كبيدر كه اونلر
طبيعتن بلمدن طبيب لباشنه شروع ادر لاجرم انلرك
اكثري انك كوزنه بربرنه كورنر دوا ديو ودردكي كاه
اولر كه زهر اشن اشلر بو مطلوبك طريقنده حكيم
انيس قراطيس بيوردشدر كه دوست اولق استدوكك
شخصك حالن اول كركدر كه اغلنلوق وقتنده نجه يدي

تفحص ايده سن تاكه اتاسي واناسي وكندو اقرانلري اغلن
لره دنلكي كوكجك دكولسه بلسن كه اندن برهيز
اتمك واجبدر انوكچون كه اهل عقوقدن رعايت حقوق
كلمز ثانيا كركدر كه سندن ناوكدن كموكاله دوست
اولشدر اني تفتيش ايده سن تاكه يولرله دوستلنك و
خيرنه اميدك زياده اولا يرنرله دوست اولندن
نته كه شاعر ددي عن المرء لا تسئل وابصر قرينه
فان القرين بالمقارن يقتدي فان كان ذا شر فجانبه سرعة
وان كان ذا خير فقارنه تهتدي ترجمه
صورمه كيسه حالني وار كور مصاحبن كيشي مصاحب اولدوغنه قيلور اقتدا
شر ايله مصاحب ايسه اندن اول راق كر ايكسه مصاحب اولن بولدك اهتدا
ثالثا كركدر كه اول دوستلقده نجه معامله اتمشدر
اكا نظر ايده سن كه انك نعمتلرينه كفران اتديسه بلسن

که شردر و اکر طاقتی یتدکجه شکرنی ادا ایلدیسه
بلسن که خیردر زیرا هر نعمتک شکری لازم دکلدرکه
کرو انک کبی نعمتله اولا بلکه الطارلغی سببندن
اولور نعمتلرک شکری دلله انک ایلوکن سیلمکله
و کوکلله اکا خیر صنعله ادا اولنور کفران نعمت اولمغی
میرخسرو دمشدر شکر انعام منعم ار نکنی
آن کفران محض کفر آنست   بهست کفران فزون ز کفر از آن
که مثنای کفر کفر آنست   شکر ترک اتسک اهل انعامه
دمه کفران اکا کفر اولدر   بلکه کفران کفردن آرتق در
زیره کفران دمک کفر اولدر رابع کورک درکه التون وکمش
جمع اتمکدن خرجنه نظر اده زیرا نجه لر واردر که اول بر
آکی طاش محبتدن دوستلر بله سفیه لرکبی مجادله ورر
خامس کرکدر که اولولق سومکدن نه مقامدن دراخ

کوره سن انوکچون که غلبیه مریض اولن المعدن ورمکن
برابر لعنه راضی اولمزد وستلردن خور کرمکله واو
لولمق آخر حال عداوته یتشر سادس کوره سن طو
و طرب انواعنه و عیش وعشرت اصنافنه میلی نه مرتبده
در زیرا بو بابده افراط ادنلر دوستلق شرطنی برینه
کتورمکدن تحتندن قاچجی اولور بس چونکه بو تجربه
لرده درست بولسن انی کرک درکه غایت ابو دوست
بلسن وانوکله دوستلقدن و دوستلغن صقلمقدن هیچ
دقیقه فوت ایتمیه سن وحکما دمشدر انی لاعجب
ممن یحزن وله صدیق فاضل یعنی راستی عجبلرم
اول غصه لنن کمسه که انک بر فاضل دوستی واردر
دخی کرکدر که دوستی چوق ادنوب حقلرندن کلمک
آزادنوب درست رعایت اتمک بکرکدر آلتنجی فصل

بلمك كركدر كه دوستاندن كلن كسنك هيچ بر عيبنه مطلع
دونب كندو عيبلرن تأمل ايدسن زيرا هيچ بر نفس بولنمز
كه جميع عيبدن پاك اوله چونكه كندوده دخي عيب
كوره اول دوستك عيبنه قلمغه سان اولور دخي كركدر
كه دوست اولدوغي كسيله ابدا دشمنلك اتمكدن حذر ايده
هيچ بر قوي سبب دشمنه جهد ايده نه دوست ونه دشمن
مرتبه سندن تجاوز اتميه دخي كركدر كه دوست اولدوغي
كسيه شفقت اثرلرن قولنده وفعلنده وسيماسنده وجميع
حركتنده وسكوننده اظهار ايليه واكر بر دوسته بر محنت
يا مصيبت عارض اولرسه كركدر كه تعسليه ومالبله اولكي
دن زياده رعايت ايده اول حالني عرض اتمدن كوكلي دلدوكن
اشلكه تعجيل ايليه اكر اولولو مرتبه لرندن مرتبه سنشه
كركدر كه دوستني دخي كندويله اول مرتبه‌ده غرق ايده

اكر ناكاه دوستدن بر اكسكلك صادر اولسه كوچك
عادت اولدركه تيزرك انك سببن اورتيه كوزه اكر صوچ
كندوده عذر ديليه واكر دوستدن اوله قرشقلو عتاب
ايليه اندن صكره كوكلندنانك اثرن بالكليه كدره
دخي كركدر كه دوستيله بحث اتميه زيرا بحث اختلافدر
اختلاف ايكيلكدن دراكيلك تمام دوستلغه منافي
در شيله كه حكما درلر تمام دوستك اولدركه معنيده
عينك وصورتده غيرك اولا اكر دوستي ديه كه ذهنن
تيزلكنه سبب اولمغچون بحث ايدلوم التفات ايلميه زيرا
عاقبت مجادله وپريشانلغه ارر دخي كركدر كه توابعي
قتنده واجنبيلر قتنده دوستنك يا دوستنك تعلقاتي
ندن بر كسنك عيبن ذكر اتمكدن صقنه وحذر ايده
دخي بله كركدر كه محبت ايدب دوست اتدوكي كسنه

دوستی ادوکن کوکل متعلقی اولدوغی دوستلرنه واغلن
لرنه وتوابعلرنه وقللرنه تاکه اوصاف حمیده سی آفاقه
منتشر اوله انلر دخی انک دوستلغنه حریص وله ایشله
بر کبوتر بر کسنک کبوترخانه سنده وطن طوتسه دایما
انک چوره سن طواف ایتمکله انک امثالی کبوترلر کلوب
قاتنه جمع اولر دخی ایله کرکدر که دوستلق صقلمقده
قوجی لرسوزنه هرکز قلق طتمیه نیچون که شرترلر دوقت
اولر نصیحتلر صورتنده طتلو سوزلر اجنده سوز نقل ایدرلر
تاکه دوستلرک انوکله دوستلغی بردرلو دخی اولا
حکما قوجیلری اکه تشبیه اتمشلردر که بر محکم دیوارک
در زن طرنغله ارر وقتی که بر مغی اوجی بر بولر کلنکله
انی آرتورر دیواری بالکلیه خراب ایدر اوچنجی فصل
بلمک کرک که دوستلر ایکی درلودر حقیقی دوستدر

یا غیر حقیقی دوستدر که کندولری حقیقی صورتنده
کستررلر اما حقیقی دوستله دلک کیفیتی بیان اولندی
بونلک اوکنجه لکن فضلی وغیر حقیقی دوستله دخی
الدن کلدکجه ایلک ادشمک وظاهرده دوستلغی
ومدارا ایلمک لوازمندندر ولیکن سرلرنی وعیب
لرنی اندن کزلیه ومنفعتلری سببلرن واموال مقدار
لرن اکا بلدرمیه ودوستلقده تقصیر ایتدوکچون عتاب
ایلمیه الحاصل انلرک دخی ضرورتلری وقتنده اللرن
طتمغه وحاجتلرن بترمکه وکلمریوزله اختلاط ایتمکه
مشغول اوله که هر کیشی انک دوستلغنه رغبت ایلیه
واکر منصبلرن زیاده ادجک اولرسک حقیقی دوست
اولمق تخمن اکشن اولرسن دشمنلر دخی ایکی درلودر
آشکارا دشمندر وکزلو دشمندر وبونلرک هربری یا

کندویه یقین دریا ارا قدر اما کین اهلی که انتقام ایتمك
استر آشکارا دشمنلردن صیلور وحسد اهلی اوزکه
سببلردن اکا زیان کلدوکن سورکزلو دشمنلردن
اولر بس کرکدر که یقین دشمندن نیاده احترازده اونکچون
که سرّنه وعیبنه مطلع دراکا هر طریقله ضرر یتشدرمك
اسان اولرانك تدبیری اکر تلطفله عداوت زایل
اولمق ممکن ایسه خود اندن یك نه اولا اکر ممکن دکلسه
اندن ایرله بروجهله که اندن ایرلمسی عداوتچون
کبی اولمیه انونکچون که شرّی دفع ایتمکدن شرّی خیرله
دفع ایتمك خیردر زیرا عداوت آشکاره اولمقدن نعمتلر
زایل اولب ودولتلر انتقال ایتمك ودایم فکرلرده اولمق
واندیشه لرده عمرلذتن بولمق وخوفلقلره مرتکب اولمق
وقاتلر دوکلمك واردر که انونکله دنیا وآخرت سعادتی

لریله واررارادتله اولن عداوتلرك سببلری التدر
نزاع در مملکتده ونزاع در مرتبده ونزاع در مرغوبه
لرده وقان یا انك کبی انتقام طلب ایلمکدر ورایلر
مختلف اولمقدر ملّت ومذهب دشمنلکلری کبی بو
نلرك هر بریندن احتراز ایتمك اول طریقی سببندن
احتراز ایتمکدر اما وقتی که عداوت ظاهر اولا کرکدر که
دشمنلر احوالندن غایت تفتیشده اوله تاکه انلرك حیله
وآلتنه واقف اولب دفعنه چاره اوله ودشمنلر سکایتین
اولرلر باقی خلق سمعنه طولدره تاکه انلرك مزخرف سوزن
قبول ایتمیه واشلرنده متهمدر دوشلر دخی کرکدر که دشمنلرك
معایبن نشر وتطمیر ایله اما وقتی کلدیکن خلقه فاش ایلمیه
زیرا فاش اولن عیبدن اکثر بودر که اهل انجمن ولیکن
وقتنده اظهار ایدجك مغلوب ومقهور دوشر وبو بابده

کرچك للك شرط اعظمیدر انوکچون که یلان اولسه کاه اولر خصم
انك اوزرنه زیاده غالب اولمغه سبب اولورلر و دشمنلرك خو
لرنه و عادتلرنه کرکدر مطلع اوله تا که نه دنلو تجنرلر و نیله
مغرور اولورلر ظفر تدبیرن اکا بنا اده و داخی دشمنلرنه دوست
کرنمك و انلرك دوستلریله موافقت و مخالطت اتمك زیرك
للك شرایطندندر انوکچون انلرك ایقلری طینجی یرلرن بلکه
سبب اولور و دخی دشمنلره سکمك و لعنت و قمق بغایت عقلدن
ارا قدر نتکه حکایت اولندی ابو المسلم مروزی اوکنده بر
کشی نصر سیارك عرضنه دل اوزتدی بو تصور له که اکا خوش
کله ابو المسلم یوزن ترش اتدی و اکا زجر بیوردی دندی اصحابنه
ایتدی اکر بر غرض سببله الوترقانلره یولسندر دوغنه دلونر
عرضلرنه بولشدر مقدار باری نه فایده اولا و اکر دشمنلرنه
بر آفت تیشسه که کندو دخی انك امثالندن امین اولمیه کرك که

اکا شماتت و شادمانلق کسترمیه زیرا غفلته دلیلدر و اکر
دشمندن محجوب کندویه ضغنه کرکدر کیم اکا وفا و امانت کسترە
مکر و خیانت استعمال ایلمیه تا که هر کیشیه عهدی و سوزی
کوکجك لکی معلوم اوله دردنجی فصل بلمك کرك که دشمن
ضررلرن دفع اتمکن اوچ مرتبه وار در اول دالرن صلاح
ایلمك ثانی انلردن اراغ اولمق ثالث انلری قهر و قمع اتمك و بو
تدبیر قاموسنك آخریدر اقدام امتیه الت شرط بولمینجه اول
اولکه دشمن کندو ذاتندن شریر اولا شول حتی که اصلاحه قابل
اولمیه اکنجی یوکه صلاح انك قهر اولنمسه موقوف اولا او
جنجی یوکه بله ظفر و فرصت انك اولجق کندویه مسامحه ایلمیه
دردنجی یوکه سن اکا قصد اتدوکدن شرّلرن زایل ایدب خیرلر
ظاهر اتمك مشاهده اولا بشنجی یوکه انك قهرندن خیانت کبی
وعده کبی که ایلکه یونلق اتمکدر کندو اوزرنه ثابت اولمیه

التنجي بو كه دنياده واخرتده اول سببدن كندويه ضرر ومند
موم عاقبت كلميه وبو قوه سببله اني بر دشمن ايله دخي قهر ايتمك
اولجي در دشمنه فرصت كوزتمكده مهلت ويرمك واويمك
كمال عقلدندر واما حسودي كركدر كه كندو مرادلره
يتشدعكن وهنرلرن كسترمكله كه اندن كندويه عيب كلور
اولميه دايم عذرده طوته وانك دخي مكرندن امين اولميه
وجهد ايليه كه خبث باطني خلقه عيان اوله واما معاشره
طريقي انلروكله كه نه دوست ونه دشمندر مثلا ناصحلر
كه هر كشيه خير صوب خيرلو اشلره ارشاد ادجيلردر
كركدر كه خدمتنده وانلرك صحبتنده حرص كستره وسوزلرين
دكلمككله فرح لك اظهار ايده صالحلره كه خلقي ارتسندن
اصلاح اتمكه مشغول اولورلر مدح وثنا ايليه وحرمتلر
وايلكلر ايده وانلره نته كه حكايت اولنشدر برسفيه

اسكندرك تعرض عرضنه وعيبن ذكر اتمكه اقدام كستر
مشدي حاصلرندن بري ايتدي اكر ملك اكا عقوبت
بيوردي اولسه دلن كسلردي وازكه لر دخي اندن عبرت
الرديلر اسكندر ايتدي بو معنيدن ابتدا اقدم انونچون كه
اكر اندن صكره كسلميه اكا دل اوزونلغنه ماده ويرمش
اولور بر سفيهلرك سكمسنه يا ازكه سفاهتنه مبتلا
اولسه اني حقير كوره اجميه وانك خراسن اتمكه قصد اتميه
بلكه سكون وتانيله اصلاح اتمكه يا ابرلمنه جهد ايده
وانلرك صحبتندن اراغ اوله وتكبر اهلي اولنلره تواضع
كسترميه بلكه انلرك سيرتلرن زجر ايليه وفضايل اهليله
اختلاط ايليه وانلرك هنرلرندن ومعرفتلرندن فايده
طوتمغي واجب بله وانلره بردم وخدمت اتمكي كندويه
امر لازم بلوب غنيمت كوره ويرمز قوكشي وبلو قومك

جفاسنه صبر اده و سیرتی ایو اولن کشیدن علمی و تربیتی
منع اتمیه و بیرمز طبیعتلر اهلنك عیبلرنه تنبیه ایده
و شول علمی که فاسد غرضلره و سیله ادنلر کرك ورمیه
و کوذنلره شونلری اکر دمکه فهملرنه یقین اولا و سائلـ
لره که الحاح ادجی اوللر الحاح اتمکدن منع ایلیه
و محتاج لره عطا ایلیه و ضعیفلرك
الن طوته و غریبلره ایلك اذب آدن
خبرله سیلندرم